

Викладач курсу
Контактна інформація
викладача (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і методика викладання легкої атлетики»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність - **017 Фізична культура і спорт**
Освітня програма - бакалавр
Рік навчання - 2023-2024, семестр 2
Форма навчання - денна
Кількість кредитів ЄКТС - 4
Мова викладання - українська

Хижняк Анна Анатоліївна
anna30kravchenko@gmail.com

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4020>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Теорія і методика викладання легкої атлетики» є забезпечення професійної підготовки студентів до педагогічної діяльності, формування теоретичних знань, практичних навичок і вмінь для практичної діяльності з легкої атлетики.

Завдання дисципліни:

- ознайомити студентів з класифікацією та різноманітністю видів легкої атлетики, як засобами фізичної культури в системі фізичного виховання;
- навчити студентів основам техніки та методики навчання легкоатлетичних вправ;
- сформувати комплексні знання, уміння та навички з легкої атлетики;
- надати студентам знання по розвитку вмінь та навичок основ спортивного тренування, методи розвитку рухових якостей, системі відбору, педагогічному контролю та техніки безпеки під час занять з легкої атлетики, а також правила змагань та суддівства бігових та технічних легкоатлетичних видів;
- сформувати уміння та навички викладання легкої атлетики у тренерській діяльності.
- навчити застосовувати одержані знання для пропагування легкої атлетики як масового виду оздоровлення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти формують:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 2. Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.

СК 5. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя.

СК 12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

Результати навчання:

РН 5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

PH 7. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.

PH 8. Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань.

PH 10. Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.

PH 13. Використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості.

Програма та структура навчальної дисципліни

Тема	Години (л/пр/с.р)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Змістовний модуль 1. Загальні характеристики легкої атлетики Техніка і методика навчання спортивної ходьби та бігових видів легкої атлетики				
Тема 1.1. Історія розвитку легкої атлетики. Тема 1.2. Класифікація легкоатлетичних вправ.	8 год: 2 – лек.; 4 – с. р. 2 – п. з.	<u>Знати:</u> значення легкої атлетики в загальній системі фізичного виховання; види легкої атлетики, характеристика основних засобів, які застосовуються для оздоровлення населення.	Охарактеризувати місце легкої атлетики в загальній системі фізичного виховання. Охарактеризувати основні форми і засоби легкої атлетики.	Згідно політики і шкали оцінювання та відповідно критеріям оцінювання навчальних досягнень студентів
Тема 1.2. Основи техніки та методика навчання спортивної ходьби.	10 год: 2 – лек.; 4 – п.з.; 4 – с. р.	<u>Знати:</u> терміни, загально-розвиваючі вправи, техніку ходьби, основні помилки у техніці ходьби, основні причини травматизму на заняттях спортивної ходьби. <u>Вміти:</u> складати та записувати план-конспект заняття.	Ознайомити: з термінами загально-розвиваючих, підготовчих, змагальних вправ Навчити: Техніки спортивної ходьби. Правилам змагань.	Згідно політики і шкали оцінювання та відповідно критеріям оцінювання навчальних досягнень студентів
Тема 1.3. Техніка та методика навчання бігу на короткі дистанції.	12 год: 2 – лек.; 4 – пр.; 6 – с. р.	<u>Знати:</u> Основи техніки бігу на короткі дистанції, особливості техніки на короткі дистанції. <u>Вміти:</u> Володіти технікою низького старту. Вихід з колодок, стартовий	Ознайомити з класифікацією загально-розвиваючих вправ; правилами запису загально-розвиваючих вправ Навчити:	Згідно політики і шкали оцінювання та відповідно критеріям оцінювання навчальних досягнень

		розбіг. Фініш.	техніці бігу на короткі дистанції.	студентів
Тема 1.4. Техніка і методика навчання бігу на середні та на довгі дистанції.	14 год: 6 – пр; 2 – лек.; 6 – с.р.	<u>Знати:</u> Основи техніки бігу. Опорні періоди польоту в подвійному кроці. Положення тіла, рухи рук і ніг при бігові. <u>Вміти:</u> Стартувати, набрати задану швидкість, біг по дистанції.	Ознайомити з характеристикою бігу. Техніки бігу на середні дистанції Навчити методиці складання комплексу вправ для розвитку витривалості, спритності.	Згідно політики і шкали оцінювання та відповідно критеріям оцінювання навчальних досягнень студентів
Тема 1.5. Естафетний біг	10 год 2 – пр; 4 – с.р.	<u>Знати:</u> Основи техніки естафетного бігу. Склад команди з естафетного бігу. <u>Вміти:</u> Передати паличку у коридори 20 м. Бігти естафету 4 x100м		Згідно політики і шкали оцінювання та відповідно критеріям оцінювання навчальних досягнень студентів
Тема 1.6. Правила змагань та суддівство зі спортивної ходьби та бігових дисциплін.	12 год 2 – лек.; 4 – пр.; 6 – с.р.	<u>Знати:</u> Основи правил змагань з легкої атлетики. <u>Вміти:</u> Надати старт. Оцінювати змагальну ситуацію на дистанції.	Ознайомити з правилами суддівства ФЛАУ. Навчити: Суддівству змагань по видах легкої атлетики.	Згідно політики і шкали оцінювання та відповідно критеріям оцінювання навчальних досягнень студентів
Всього за змістовним модулем 1	62 - год: 10 – лек.; 22 – пр.; 30 – с. р.			
Змістовний модуль 2. Техніка і методика навчання легкоатлетичних стрибків та метань				
Тема 2.1. Легкоатлетичні стрибки. Стрибки у довжину з місця, з розбігу.	16 год: 2 – лек.; 6 – пр.; 8 – с. р.	<u>Знати:</u> Методику вихідне положення стрибуна. Техніку стрибка у довжину. <u>Вміти:</u> Самостійно підбрати	Ознайомити Основним вправам стрибуна. Навчити	Згідно політики і шкали оцінювання та відповідно критеріям оцінювання

		розбіг, довжину, кількість кроків та ритм розбігу. Політ та приземлення-варіанти.	Техніки розбігу до ями, підбор ноги при штовханні.	навчальних досягнень студентів
Тема 2. 2 Потрійний стрибок з розбігу.	12 год: 6 – пр.; 6 – с. р.	<u>Знати:</u> Характеристику виду та його структурні фази. <u>Вміти:</u> Самостійно підбирати спеціальні вправи, для потрійного стрибка. Потрійний стрибок з повного розбігу.	Ознайомити Основам техніки потрійного стрибка. Відмінність від стрибка в довжину. Навчити Схеми потрійного стрибка. З повного розбігу, з 3-5 кроків.	Згідно політики і шкали оцінювання та відповідно критеріям оцінювання навчальних досягнень студентів
Тема 2.3. Легкоатлетичні метання. Метання м'яча. Метання гранати.	18 год.; 2 – лек.; 8 – пр.; 8 – с.р.	<u>Знати:</u> Характеристику виду. <u>Вміти:</u> Самостійно підбирати спеціальні вправи, для метань. Вправи на місці.	Ознайомити Основам техніки метань м'яча, гранати. Техніки безпеки під час метань. Навчити Метанням на дальність з 3 кроків. 3 повного розбігу.	Згідно політики і шкали оцінювання та відповідно критеріям оцінювання навчальних досягнень студентів
Тема 2.4. Правила змагань та суддівство зі стрибків. Метань.	12 год.; 4 – пр.. 8 – с.р.	<u>Знати:</u> Положення, правила до кожного змагання <u>Вміти:</u> Організувати змагання серед студентів зі стрибків довжину. Потрійного стрибка. Метань.	Ознайомити З правилами суддівства ФЛАУ. Навчити: Суддівству змагань по видах легкої атлетики.	Згідно політики і шкали оцінювання та відповідно критеріям оцінювання навчальних досягнень студентів
Всього за змістовим модулем 2	58 год: 4 – лек.; 24 – пр.; 30 – с. р.			
Всього за курс – 120 год: 14 год – лекції; 46 год – практичні; 60 год – самостійна робота				

Утворення оцінки за курс

Види діяльності	Кількість балів
Модуль 1. Загальні характеристики легкої атлетики. Техніка і методика навчання спортивної ходьби та бігових видів легкої атлетики	100
1. Тематичні контрольні тестування. Тема 1.1 Тема 1.2.	20
2. Тематичні контрольні тестування. Тема 1.3. Тема 1.4.	25
3. Тематичні контрольні тестування. Тема 1.5. тема 1.6.	25
4. Модульне контрольне письмове тестування.	20
5. Самостійна робота студентів оцінюється виконанням мультимедійних презентацій або написання рефератів.	10
Модуль 2. Техніка і методика навчання легкоатлетичних стрибків, метання.	100
1. Тематичні контрольні тестування. Тема 2.1. Тема 2.2.	25
2. Тематичні контрольні тестування . Тема 2.3. Тема 2.4.	25
3. Модульне контрольне (написання плану конспекту)	10
4. Модульне контрольне письмове тестування.	20
5. Виконання студентами легкоатлетичних вправ.	10
6. Самостійна робота студентів оцінюється виконанням мультимедійних презентацій або написання рефератів.	10
Екзамен (письмове тестування)	30

Шкала оцінювання студентів

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Політика оцінювання

Політика щодо дедалайнів та перекладання:	Презентації, тестові завдання, доповіді, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Презентації, тестові завдання, доповіді повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Артюшенко О.Ф. Легка атлетика: Теорія і методика викладання: Навчальний посібник Черкаси: Брама Україна, 2008. 632 с.

2. Бубка С.Н., М.М. Булатова. Легка атлетика. Енциклопедія в запитаннях і відповідях. К; Олімп. Л-ра 2016 р. 536 с.
3. Дубовік Р.Г., Отрошко О.В., Прохніч В.М.. Особливості підготовки легкоатлетів. Методичні рекомендації з дисципліни «Теорія і методика викладання легкої атлетики» Для студентів спеціальності 017, Фізична культура і спорт, Вид. Київ: НУБіП України, 2021. 40 с.
4. Дубовік Р.Г., Краснов В.П., Чирва П.О. Легкая атлетика. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця, Планер, 2016. 28 с.
5. Клочко Л.І., Караулова С.І., Маліков М.В., Богдановська Н.В. Легка атлетика: навчальний посібник. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2012. 285 с.
6. Кудряшова Т.І. Теорія і методика викладання легкої атлетики. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання легкої атлетики» для студентів, які навчаються зі спеціальності 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» за освітнім ступенем «Бакалавр» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст» / уклад. : Т.І. Кудряшова, О.О. Губченко, – Кременчук : ПП «Бітарт», 2019. 169 с.
7. Кулик, Н. А. Методика навчання бігових видів легкої атлетики [Текст] : методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Легка атлетика та методика її викладання» / Н. А. Кулик. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. 59 с.
8. Легка атлетика з методикою навчання [Текст]: навч.-метод. посіб. / Н. Я. Захожа, В. В. Захожий, Р. Є. Черкашин та ін. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 308 с.
9. Момот О. О. Теорія і методика викладання легкої атлетики : навч.метод. посіб. / уклад.: О. О. Момот, Є. Ю. Шостак, С. М. Новік ; Полт. нац. пед. ун-тет імені В. Г. Короленка. Полтава : Сімон, 2020. 132 с.
10. Полулященко Т. Л. Легка атлетика з методикою викладання: навч. - метод. посіб. / Держ. закл. "Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка". Полтава: Вид-во ДЗ "ЛНУ імені Тараса Шевченка", 2022. 89 с.
11. Тюпа В.В. Біомеханіка бегу. Посібник для інститутів фізичної культури і спорту. Київ 2019. 290 с.

Додаткова:

1. Бубка С.Н. Олімпійське сузір'я України: атлети. С. Н. Бубка, М. М. Булатова. К. : Олімпійська література, 2010. 166 с.
2. Євсєєв Л.Г. Словник основних термінів та понять з теорії і методики викладання легкої атлетики. Навчальний посібник. / Л.Г. Євсєєв, В.І. Павлов, Т.М. Дідик – Вінниця: Планер, 2007 102 с.
3. Жордочко Р.В. Легка атлетика. Навч. Посібник / Р.В. Жордочко, В.Д. Поліщук. К.: Вища шк.,1994. 159 с.
4. Легка атлетика з методикою викладання: методичні вказівки до виконання індивідуальної роботи : для студентів спеціальності 017 "Фізична культура і спорт" освітнього рівня бакалавр / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; укладач С. М. Киселевська. Київ : КНУБА : Талком, 2023. 35 с.
5. Легка атлетика. Організація і проведення змагань. Правила змагань. / Укл. Д.С. Присяжнюк. Вінниця, 2009. 125 с.
6. Орлова Т.В. Методика навчання техніці естафетного бігу. Методична розробка. Вид. ДонНАБА 2019. 4 с.
7. П'ятничук Д.В, Яців Я.М., П'ятничук Г.О. Легкая атлетика: Методичний посібник для студентів факультету фізичного виховання і спорту. Ів.-Франківськ, 2015. 215 с.
8. Платонов В.І., Булатова М.Н. Фізична підготовка спортсмена. – К.: Олімп. л-ра, 2009. 275 с.
9. Присяжнюк Д.С. Загально-підготовчі, спеціальні і підвідні вправи в легкій атлетиці. Д.С. Присяжнюк, І.М. Дуб. Вінниця: Планер, 2001 94 с.
10. Присяжнюк Д.С. Засоби навчання в легкій атлетиці. Д.С. Присяжнюк, Л.Г. Євсєєв, Т.М. Дідик. Вінниця, Планер, 2008. 195 с.

11. Присяжнюк Д.С., Деревянко В.В. Фізична культура. Легка атлетика в школі. Навчальний посібник, Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 288с.

12. Присяжнюк Д.С., Євсєєв Д.С., Дідик Т.М., Засоби навчання в легкій атлетиці. Вінниця, Планер, 2008. 195 с.

13. Прус Н.М. Підготовка студентів до проведення змагань з естафетного бігу. ISCIENCE «Актуальные научные исследования в современном мире» Выпуск 2(58). 2020. 147

14. Самоленко Т.В., Апайчев О.В. Караулова С.І. Аналіз результатів виступів національної збірної команди України на командних чемпіонатах Європи з легкої атлетики протягом 2009-2019 років. Актуальні проблеми і перспективи розвитку фізичного виховання, спорту і туризму: колективна монографія / за заг. Ред.. Н.Е. Пангелової. Переяслав (Київ. обл.) : Домбровська Я. М., 2020. С. 329-341.

15. Самоленко Т.В., Апайчев О.В., Ковальова А.О., Приходько В.М. Планування тренувального процесу в річному циклі підготовки студентів-легкоатлетів у закладі вищої освіти. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка [Текст]. Вип. 152. У 2-х томах. Том 1 / Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка ; гол .ред. Носко М.О. Чернігів : ЧНПУ, 2018. С. 216-219.

16. Школа О.М., Золочевський В.В. Історія фізичної культури. За вимогами кредитно-трансферної системи: навчальний посібник; за ред. О.М. Школи, Харків ХГПА , 2013. 217 с.

17. Ялович В.Т., Сергієнко В.М. Теорія і методика вивчення видів легкої атлетики в школі (Біг. Стрибки. Метання): навчальний посібник. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. 228 с.

Інформаційні ресурси

Сайти журналів:

• Теорія та методика фізичного виховання (Науково-методичний журнал). URL: <http://www.tmfv.com.ua/>

• Виховацький журнал «Фізичне виховання». URL: <http://www.teacherjournal.com.ua/shkola/fizichne-vixovannya.html>

Інтернет сайти

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

2. Федерація легкої атлетики України. URL: <http://uaf.org.ua/>.

3. URL: <http://www.european-athletics.org/>.

4. URL: <http://mir-la.com/>.

5. URL: http://xsport.ua/athletics_s/.